

Strażnik gminny / miejski

541312

Inna nazwa zawodu: funkcjonariusz straży miejskiej

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ZADANIA I CZYNNOŚCI ROBOCZE

Strażnik miejski jest zawodem, który zostaje powołany przez przedstawicieli samorządu terytorialnego.

Strażnik miejski jest przede wszystkim odpowiedzialny za zapewnienie porządku w miejscach użyteczności publicznej, ruchu drogowym oraz w środkach komunikacji miejskiej. Nadrzędnymi czynnościami strażnika miejskiego jest podejmowanie interwencji w sytuacjach, gdzie jest zagrożone życie lub zdrowie innego człowieka.

Do szczegółowych czynności strażnika miejskiego należy:

- ochrona spokoju i porządku,
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń,
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń,
- inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego - w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym. W sytuacji zagrożenia, strażnik zabezpiecza miejsce przestępstwa, katastrofy lub innego zdarzenia. Strażnicy ponadto współdziałają z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych. W swoich obowiązkach mają także konieczność doprowadzenia osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeśli zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób.

Podczas bezpośredniego zagrożenia życia, w trakcie niebezpieczeństwa, gdy wystąpiła awaria techniczna, wyciek gazu bądź pożar – strażnik współpracuje z innymi służbami, które zapewniają bezpieczeństwo obywateli. Udzielając pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub w innych sytuacjach ratujących życie, powinien umieć udzielić pierwszej pomocy przed pojawieniem się wyspecjalizowanych służb. Do zadań strażnika należy także pomoc w konwojowaniu przesyłek pieniężnych, skierowanych do władz, ważnych dokumentów, lub też wartościowych przedmiotów, które mogą być zagrożone kradzieżą.

Do zadań strażnika miejskiego należy także legitymowanie osób, które swoim

zachowaniem mogą zagrażać innym. W takich sytuacjach, strażnik ma prawo użyć środków przymusu bezpośredniego, jednakże nie może nadużywać tej możliwości i każde ich użycie musi być usankcjonowane. Środki przymusu bezpośredniego to – pałka, kajdanki, paralizator i gaz obojętniający. W momencie bezpośredniego zagrożenia życia, może także użyć broni palnej, w którą jest wyposażony. Do obowiązków strażnika należy także asystowanie w kontrolach przeprowadzanych wspólnie z przedstawicielami Sanepidu, PIH, Urzędu Miar i Wag, Wydziałów Urzędu Miejskiego i innych podmiotów realizujących zadania w zakresie ochrony porządku publicznego. Praca strażnika miejskiego to nie tylko piesze patrole. Do pokonania większych odległości strażnik może posługiwać się samochodem, a niekiedy w większych miastach konno, co jest możliwe, jeśli strażnik przejdzie szkolenie w tym zakresie.

Nadrzędną formą komunikacji w tym zawodzie jest przekaz słowny, ale strażnik także może używać telefonu lub krótkofalówki.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Środowiskiem pracy strażnika miejskiego jest przede wszystkim wolne powietrze. Patrolując określony teren narażony jest na działanie warunków atmosferycznych, bez względu na porę roku. W dużym stopniu narażony jest także na reakcje osób, względem których strażnik podejmuje czynności porządkowe, bądź wychowawcze. Stosując przymus bezpośredni w stosunku do osoby zagrażającej życiu, bądź zdrowiu innemu obywatelowi, strażnik jest także narażony na niebezpieczeństwo urazów fizycznych ze strony sprawcy. Praca strażnika miejskiego to także nieustanny kontakt z drugim człowiekiem. Niemalże każda interwencja - legitymowanie osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości czy ujęcie osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, to potencjalnie działanie niebezpieczne. Strażnik miejski współdziała także z innymi instytucjami. Zażegnując spory lub uczestnicząc jako grupa interwencyjna podczas wieców, zgromadzeń czy świąt religijnych współpracuje z policją, strażą pożarną czy innymi instytucjami służącymi ochronie ludności.

Warunki społeczne

Praca strażnika miejskiego ma charakter zespołowy, gdyż patrolując określone miejsca, działa wspólnie z drugim strażnikiem lub w większej grupie np. podczas zgromadzeń lub wieców. Jednakże często działa również indywidualnie. Praca strażnika to praca w kontakcie z ludźmi. Strażnik pomaga, udziela wyjaśnień, poucza, legitymuje i nakłada mandaty. Zazwyczaj jest to forma interwencji i dlatego kontakty mogą prowadzić do konfliktów.

Warunki organizacyjne

Praca strażnika miejskiego to nie tylko 8 godzin dziennie. Niekiedy podczas akcji i interwencji, czas ten znacznie się wydłuża. Pracuje on o każdej porze dnia, zarówno w

dzień, jak i w nocy. Jest to forma pracy zmianowej. Pracę wykonuje on także w dni wolne oraz weekendy. Praca strażnika nie jest bezpośrednio nadzorowana przez przełożonego, jednakże po służbie jest on zobowiązany do przekazania sprawozdania ze swojej działalności i wykonanych zadań. Praca nie jest zrutynizowana i wymaga ciągłej gotowości do działania. Strażnik podczas wykonywanych czynności ponosi odpowiedzialność za innych ludzi, chroni ich i ponosi również bezpośrednią odpowiedzialność za swoje działanie. W sytuacji przekroczenia swoich uprawnień, ponosi pełną odpowiedzialność za swoje działania.

Strażnik, jako pracownik służb mundurowych jest odpowiedzialny za swoje pełne wyposażenie, na które składają się środki przymusu bezpośredniego, telefon oraz samochód. Każdy strażnik ma swój identyfikator, co nie czyni go anonimowym i pozwala na rozpoznanie go.

Wymagania psychologiczne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Wymagania jakie są stawiane strażnikowi miejskiemu są dość rygorystyczne. Musi być nade wszystko odporny na stres, gdyż w codziennej pracy narażony jest na nieustanne konfrontacje z sytuacjami, w których stres może nastąpić (każda interwencja to potencjalnie sytuacja konfliktowa). Nieodzowna jest umiejętność pracy w zespole, ale również podejmowanie decyzji samodzielnie i często w sytuacjach dość ekstremalnych. Prócz odpowiednich warunków fizycznych, niezbędnych do wykonywania zawodu strażnika, konieczne jest by cechowała go także odwaga, gdyż interweniując podczas bójek czy zamieszek, broni on ludzkiego życia, narażając często także swoje. Posiadając pozwolenie na zastosowanie przymusu bezpośredniego, strażnika powinna cechować wyjątkowa odpowiedzialność za swoje zachowanie i trzeźwy osąd zachowań innych ludzi. Jednocześnie nieobce powinny mu być odczucia empatyczne, gdyż winien on reagować na przejawy niesprawiedliwości i krzywdę innych osób. Zawód ten wymaga również posiadania umiejętności precyzyjnego wypowiadania swoich myśli i dlatego powinna cechować go elokwencja oraz umiejętność mediacji.

Wszyscy kandydaci do tej służby podlegają obowiązkowym badaniom lekarskim i psychologicznym. Ich zakres i tryb przeprowadzania określa rozporządzenie ministra zdrowia z 1 września 2004 r. Badanie psychologiczne ma na celu przede wszystkim ocenę poziomu umysłowego kandydata oraz jego predyspozycje do pracy w sytuacjach stresowych.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Kandydat na strażnika powinien cieszyć się doskonałym zdrowiem fizycznym. Biorąc udział w działaniach interwencyjnych powinien cechować się szybkim refleksem, sprawnością górnych i dolnych kończyn, a także doskonałym wzrokiem. Praca w zmieniających się warunkach atmosferycznych, nieustanna aktywność fizyczna sprawiają, iż strażnik powinien cieszyć się także dobrym stanem układu krążenia,

oddechowym, a także układem mięśniowo-stawowym. Podczas kontaktów z innymi ludźmi, strażnik jest narażony na sytuacje stresowe i konfliktowe, co obciąża jego układ odporności psychicznej, którego poziom musi być bardzo wysoki.

Nie powinna w tym zawodzie pracować osoba cierpiąca na dysfunkcje górnych i dolnych kończyn, a także posiadająca problemy mowy (jąkanie, seplenienie). Osoba mająca problemy związane z dysfunkcją dolnych i górnych kończyn, posiadająca jakąkolwiek niepełnosprawność nie może ubiegać się o tę pracę. Nie powinna w tym zawodzie pracować osoba, która ma problemy psychiczne, depresje, schorzenia neurologiczne, padaczkę czy choruje na zaburzenia mowy lub słuchu.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

Droga do zawodu strażnika miejskiego jest określona ustawowo. Strażnikiem miejskim może być osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie,
- ukończyła 21 lat, korzysta w pełni z praw publicznych,
- posiada co najmniej wykształcenie średnie,
- cieszy się nienaganną opinią,
- jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym,
- nie była karana sądowo,
- ma uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Strażnik miejski podlega obowiązkowemu przeszkoleniu podstawowemu, które odbywa w pierwszym roku zatrudnienia i trwa 2 i pół miesiąca, a także musi odbyć miesięczną praktykę, którą nadzoruje opiekun. Określa je Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich). Egzamin aplikant zdaje przed komisją powołaną przez Komendanta Wojewódzkiego Policji i składa się z części pisemnej, ustnej i praktycznej.

Osoby z doświadczeniem w pracy np. w policji, agencjach ochrony, czy posiadające uprawnienia do stosowania różnych form walki wręcz, mają największe szanse na zatrudnienie. Kobiety mają również szanse na podjęcie pracy strażnika miejskiego. Atutem dla kandydata na to stanowisko jest również posiadanie prawa jazdy oraz umiejętność obsługi komputera.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

MOŻLIWOŚCI AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

W straży miejskiej obowiązują stopnie służbowe od aplikanta, młodszego strażnika, strażnika, starszego strażnika poprzez młodszego inspektora, inspektora, starszego inspektora po kierownika referatu, naczelnika, zastępcę komendanta i komendanta. Hierarchia zawodowa zależy przede wszystkim od liczby osób zatrudnionych w danej jednostce. Pracę rozpoczyna się od stanowiska aplikanta, a awans na wyższy stopień zależy od doświadczenia zawodowego i osiągnięć w pracy, a także pozytywnej weryfikacji zdrowia kandydata w trakcie cyklicznych badań psychologicznych i neurologicznych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

MOŻLIWOŚCI PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

Nie ma przepisów, które by określały górną granicę wieku podjęcia zatrudnienia w zawodzie strażnika miejskiego. Możliwość podjęcia pracy ma zarówno osoba młoda, jak i w wieku starszym. Jedynym ograniczeniem w aplikowaniu na stanowisko strażnika miejskiego jest konieczność ukończenia 21 lat. Kandydat powinien posiadać również wykształcenie minimum średnie i zdać pozytywnie szkolenie podstawowe, które jest warunkiem koniecznym do zatrudnienia i późniejszego awansu. Ponieważ zawód ten wymaga dużej sprawności fizycznej i odporności psychicznej dlatego warunkiem przyjęcia kandydata do pracy strażnika jest doskonały stan zdrowia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

ZAWODY POKREWNE

agent ochrony

policjant

Polecana literatura

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

POLECANA LITERATURA

·Czyżak R.: Etyka służby cywilnej (w:) Etyka w działalności gospodarczej, Wyższa Szkoła Handlowa w Radomiu, Radom 2003,

·Dziwięcka-Bokun L., Umińska-Woroniecka A.: Etyka zawodowa urzędnika administracji publicznej jako podstawa zaufania publicznego (w:) Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej Polskiej. Materiały z konferencji z okazji 15-lecia samorządu terytorialnego w III Rzeczypospolitej Polskiej, Wrocław 7-8 marca 2005 r.,

- Jagielski J., Rączka K.: Komentarz do ustawy służbie cywilnej, Warszawa 2001,
- Kudrycka B.: Dylematy urzędników administracji publicznej. Zagadnienia administracyjnoprawne, Białystok 1995,
- Kudrycka B., Dębicki M.: Etyczne administrowanie. Wyzwanie dla samorządu terytorialnego, Warszawa 2000,
- Pieprzny S.: Samorządowa policja administracyjna /Zagadnienia podstawowe/, (w:) Prawo do dobrej administracji, praca zbior. pod red. Z. Niewiadomskiego i Z. Cieślaka, Warszawa 2003
- Ura E.: Strażnik straży gminnej (miejskiej) – pracownikiem samorządowym
- Ura E.: Realizacja przez samorząd gminy zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego (w:) Bezpieczeństwo i porządek publiczny. Historia, teoria, praktyka, praca zbior. pod red. E. Ury, Rzeszów 2003,